

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ครั้งที่ ๗/๒๕๖๐

วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๐๗ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการวิสามัญผู้มาประชุม คือ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
๒. นางกาญจนาภรณ์ ลีวิโรจน์	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๓. นายนิรวัชช์ ปุณณกันต์	รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ คนที่สอง
๔. นายสมชาย แสวงการ	โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๕. นางสาวจินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร	รองโฆษกคณะกรรมการวิสามัญ
๖. นายสีก กอแสงเรือง	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๗. นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล	กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา
๘. นายกรรณภว์ ธนภรรคภวิน	กรรมการวิสามัญ
๙. นายเข้มชัย ชูติวงศ์	กรรมการวิสามัญ
๑๐. นายธรรมนุญ เรืองดิษฐ์	กรรมการวิสามัญ
๑๑. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการวิสามัญ
๑๒. นายอธิคม อินทุภูติ	เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ
๑๓. นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล	รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

กรรมการวิสามัญผู้ลาการประชุม คือ

๑. พลโท อำพน ชูประทุม	(ลาการประชุม)
๒. พลเอก ยุวัญ สุริยกุล ณ อยุธยา	(ลาการประชุม)
๓. พลอากาศเอก ชัยพฤกษ์ ดิษยศรีน	(ลาการประชุม)
๔. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์	(ลาการประชุม)
๕. นายบุญชัย โชควัฒนา	(ลาการประชุม)
๖. นายอุดม รัฐอมฤต	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

สำนักงานศาลยุติธรรม

๑. นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์
ประจำสำนักประธานศาลฎีกา
๒. นายไพโรจน์ โปเส็ม	ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา
๓. นายณรงค์ ทับทิมไสย์	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

นสอ

๔. นายศุภกิจ แยมประชา	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา
๕. นางสาวกัญจนพร แสงเทศ	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๖. นางสาวฤชฎา สุภาคำ	นิติกรปฏิบัติการ
<u>สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา</u>	
๑. นายวิษณุพล ฉวีวรรณ	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
๒. นางสาวสุจิตตา มโหธร	นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ
<u>ผู้ติดตามสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ</u>	
๑. นายชานนทร์ บุญรัชกุล	ผู้ช่วยดำเนินงาน
	นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์
๒. นางสาวดวงพร จุลตามระ	ผู้ติดตาม
	ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง
<u>ผู้ติดตามกรมการวิสามัญ</u>	
- นายชานนท์ อภิชัยณรงค์	ผู้ติดตาม
	นายอริคม อินทุภูติ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสาม คือ

- นายณัฐชัย เปรมประเสริฐ

นิติกรปฏิบัติการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมาธิการวิสามัญมาครบองค์ประชุมแล้ว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวเปิดการประชุมโดยดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ และครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ วันพุธที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

พิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. (มาตราที่รอการพิจารณา) สรุปลงได้ดังนี้

มาตรา ๒๖

รอกการพิจารณา

- มาตรา ๒๖ เรื่องการพิจารณาลับหลังจำเลย เป็นหลักการที่บัญญัติขึ้นใหม่ คณะกรรมการพิจารณาศึกษาฯ ล่วงหน้า เห็นด้วยในหลักการเรื่องการกำหนดให้แสดงหลักฐานต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้มีตัวมา แต่มีส่วนที่ต่างกันเรื่องดังกล่าวโดยคณะกรรมการพิจารณาศึกษาฯ ล่วงหน้า เสนอแนวทางว่าให้แสดงหลักฐานต่อศาลว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่หนีในราชอาณาจักร ก็เพียงพอที่จะให้ศาลรับฟ้องได้แม้ว่าจะไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล

ซึ่งในการประชุมครั้งที่ผ่านมามีมติเห็นชอบในหลักการในการกำหนดให้ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลกรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระบุที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่จริงของจำเลยมาในฟ้อง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาการตีความว่าจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วหรือไม่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเด็นการตีความในเรื่องอายุความ โดยมอบหมายให้ผู้แทนจากสำนักงานศาลยุติธรรมและผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาทบทวนข้อสงสัยคำอีกครั้งว่าควรปรับปรุงถ้อยคำหรือไม่ ประการใดเพื่อเสนอต่อที่ประชุมพิจารณา

ประเด็นการพิจารณา

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง กรณีการเสนอปรับถ้อยคำข้อความว่า “ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีครรถออกหมายจับระบุที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่จริงของจำเลยมาฟ้อง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมา ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล” ซึ่งเป็นข้อความที่ นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เสนอ โดยการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวยังไม่ถือเป็นมติของที่ประชุม ทั้งนี้ ต่อการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวสำนักงานศาลยุติธรรมเห็นเป็นประการใด

นายอริคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ในฐานะผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า โดยหลักการมีข้อพิจารณาว่า ควรกำหนดให้มีการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยหรือไม่ เพราะยังมีบางประเด็นที่เห็นต่างกันอยู่กับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ต่อประเด็นดังกล่าว นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นดังกล่าวมีข้อพิจารณามาตรา ๒๖ วรรคสาม ในปัญหาว่ากรณีฟ้องแล้วไม่มีตัวมาศาลอายุความจะยังไม่สะดุดหยุดลงตามมาตรา ๔๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ เมื่อพิจารณาตัวบทประมวลกฎหมายอาญาแล้วจะเป็นกรณีถ้ามีได้ฟ้องและได้ตัวผู้กระทำความผิดมานั้น วัตถุประสงค์ของการกำหนดให้ “...และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว” นั้น ต้องการสื่อถึงกรณีไม่มีตัวเพื่อให้อายุความสะดุดหยุดลงใช่หรือไม่

อริพงษ์

นายอนุรักษ์ ส่างอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้แสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมว่า ปัญหาที่พบในทางปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมาพบว่า เมื่อมีการฟ้องแล้วหากไม่มีบทบัญญัติกำหนดไว้ให้อยู่ในอำนาจของศาลให้ถือว่ากรณีการนับอายุความจะไม่สะดุดหยุดลง ยกตัวอย่างเช่น คดีที่ดินสนามกอล์ฟอัลไพน์ ซึ่งเป็นคดีที่เจ้าหน้าที่มายื่นฟ้องและการยื่นฟ้องดังกล่าวอยู่ในอายุความ แต่กระบวนการภายหลังการยื่นฟ้องต้องมีการเลือกองค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาคดีก่อนจึงจะประทับฟ้องได้ และการออกหมายเรียกให้จำเลยมาศาลจะต้องมีคำสั่งจากองค์คณะผู้พิพากษา เนื่องจากข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้โจทก์ยื่นฟ้องโดยไม่มีตัวได้ แต่เมื่อศาลยังไม่ได้รับฟ้องในวันนั้นเพราะต้องรอให้มีการเลือกองค์คณะผู้พิพากษา ก่อน แต่คดีที่ดินสนามกอล์ฟอัลไพน์มีอายุความเหลือไม่มากในระหว่างการเลือกองค์คณะผู้พิพากษาคดีดังกล่าวจึงขาดอายุความ ซึ่งองค์คณะผู้พิพากษาได้พิจารณาและลงมติโดยเสียงข้างมากเห็นว่าคดีดังกล่าวขาดอายุความ

ดังนั้น จึงเสนอให้ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระบุที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่จริงของจำเลยมาในฟ้อง เพื่อให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว ประกอบกับ การหาเหตุประวิงคดีให้ล่าช้าเกิดขึ้นได้ทุกฝ่าย หากบุคคลดังกล่าวพบว่าจะทำให้ตนเสียสิทธิก็สามารถยื่นฟ้องได้ เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีพิจารณาคดีอาญาทั่วไป การผิดฟ้องหรือฝากขังที่ได้มีการประกันตัวแล้ว ปรากฏว่าจำเลยหลบหนีกฎหมายจึงกำหนดให้โจทก์ขอฟ้องแบบไม่มีตัวจำเลยมาศาลได้ เพราะถือว่าตัวจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว

ต่อประเด็นดังกล่าว นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การนำถ้อยคำตามมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาปรับใช้ในกรณีคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาจจะไม่สอดคล้องกันได้ ซึ่งการนำเรื่องมีตัวหรือไม่มีตัวจำเลยไปเชื่อมโยงกับเรื่องการรับฟ้องหรือไม่รับฟ้องสามารถนำไปบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ โดยการกำหนดให้การฟ้องมีตัวกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลงได้ ส่วนมาตรา ๒๖ อาจกำหนดไว้เฉพาะว่ารับหรือไม่รับฟ้องโดยเฉพาะ โดยไม่ต้องนำไปเชื่อมโยงเรื่องอายุความ ทั้งนี้ หากมีข้อกังวลว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะไม่ติดตามตัวจำเลยมาดำเนินคดีก็สามารถนำไปบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ กำหนดให้กรณีจำเลยไม่ได้ถูกคุมตัวหรือมาศาลให้ศาลดำเนินการอย่างไรได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากให้คงมาตรา ๒๖ ไว้ตามร่างเดิม เมื่อเกิดกรณีเหมือนคดีที่ดินสนามกอล์ฟอัลไพน์ที่อายุความสะดุดหยุดลง กรณีดังกล่าวศาลสามารถยกฟ้องเพราะเหตุคดีขาดอายุความได้หรือไม่

นายไพโรจน์ โปเยี่ยม ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ได้กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๖ วรรคสาม บัญญัติไว้ว่า “เมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่งแล้ว หรือในกรณีที่จำเลยหลบหนีในระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำอายุความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาคดีนั้น” การกำหนดไว้ดังกล่าวไม่ทำให้เกิดปัญหาเรื่องการขาดอายุความเหมือนคดีที่ดินสนามกอล์ฟอัลไพน์

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีมาตรา ๒๖ วรรคสาม ข้อความว่า “...มิให้นำอายุความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาคดีนั้น” นั้น ไม่ได้กำหนดไว้เฉพาะในการนำจำนวนปีมาพิจารณาเรื่องอายุความ แต่เป็นการบัญญัติให้นำมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับทั้งมาตรา ดังนั้น วรรคสามของมาตรา ๒๖ เสนอให้ปรับถ้อยคำให้ชัดเจน

ส่วนความในวรรคหนึ่งข้อความว่า “ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมา” กรณีนี้เป็นเงื่อนไขในการพิจารณาคดีลับหลัง ซึ่งกฎหมายฝรั่งเศสและสหรัฐอเมริกากำหนดหลักการไว้ว่า เมื่อรัฐพยายามเต็มที่แล้วในการติดตามตัวจำเลยมาศาล โดยได้แจ้งให้จำเลยทราบแล้วแต่จำเลยหลบหนีไป การหลบหนีดังกล่าวถือเป็นการละสิทธิไม่ขอพิจารณาคดีต่อหน้าก็ให้ศาลพิจารณาคดีลับหลังจำเลยต่อไปได้ ดังนั้น เจตนารมณ์ในการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวนี้ต้องการกำหนดเงื่อนไขในกฎหมายโดยยึดหลักการที่ว่ารัฐได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่แล้วในการนำตัวจำเลยมาศาลแต่ข้อเท็จจริงไม่สามารถดำเนินการได้

นายอริคม อินทุพุดติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เจตนารมณ์ของความในวรรคหนึ่งที่กำหนดให้ต้องมีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับ เพื่อแสดงให้เห็นว่าได้พยายามหาตัวจำเลยแล้ว แต่ไม่สามารถนำตัวจำเลยมาศาลได้ จึงกำหนดให้สามารถพิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักความชอบธรรมในกระบวนการวิธีพิจารณา

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีต้องแสดงหลักฐานต่อศาลว่าเคยมีการออกหมายจับนั้น ในทางปฏิบัติอัยการสูงสุดจะไม่ได้ดำเนินการออกหมายจับในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด เพราะสำนวนการสอบสวนอยู่ชั้นการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งในชั้นการไต่สวนดังกล่าวจะมีการออกหมายเรียกหรือหมายต่าง ๆ และอัยการสูงสุดจะทราบการออกหมายดังกล่าวก็ต่อเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ส่งสำนวนการไต่สวนมาแล้ว ประกอบกับ ระยะเวลาที่อัยการสูงสุดต้องพิจารณาให้เสร็จภายหลังจากที่ได้รับสำนวนการไต่สวนจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน ซึ่งเป็นระยะเวลาดังกล่าวมีจำกัดอัยการสูงสุดจึงไม่สามารถดำเนินการออกหมายจับได้ รวมทั้งขอเสนอกำหนดให้ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องแนบหมายจับด้วย

ต่อประเด็นดังกล่าว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอเสนอให้นำประเด็นการกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากส่งสำนวนการไต่สวนแล้วให้แนบหมายจับประกอบสำนวนด้วย ก่อนส่งสำนวนการไต่สวนให้อัยการสูงสุดรวมทั้งเสนอให้กำหนดวิธีการดำเนินการออกหมายจับหรือหมายเรียกไปกำหนดไว้ในกฎหมาย ป.ป.ช. ตั้งเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้เสนอต่อที่ประชุมว่า หากบัญญัติข้อความว่า “มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าจำเลยหลบหนีและอยู่ระหว่างการจับกุม ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณา...” ได้หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากกำหนดให้มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าจำเลยหลบหนีและอยู่ระหว่างการจับกุม ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณา ตามที่เสนอดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ อาจทำให้เกิดเป็นประเด็นอภิปรายในวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ ดังนั้น เห็นควรให้นำไปตั้งเป็นข้อสังเกตท้ายรายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ โดยกำหนดให้กรณียกออกหมายจับตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม พ.ศ. ควรกำหนดให้ชัดเจนว่ากรณีจำเลยหลบหนีและได้ดำเนินการออกหมายจับให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนให้อัยการสูงสุดให้แนบหมายจับดังกล่าวมาด้วย

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า เหตุผลที่เสนอเพิ่มข้อความว่า “...ระบุที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่จริงของจำเลยมาฟ้อง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว...” เนื่องจากการใช้คำว่า “ได้ตัวจำเลยมา” เป็นการกำหนดให้ต้องได้ตัวจำเลยมาแต่ข้อเท็จจริงไม่ได้ตัวจำเลยมาศาล จึงเสนอปรับถ้อยคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนกรณีหลักฐานการออกหมายจับต่าง ๆ นั้น หลักการเดิมในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้กรณีฟ้องโดยไม่มีตัวให้ระบุเพียงที่อยู่จริงเท่านั้น เพราะไม่ต้องการให้มีการออกหมายจับซ้ำซ้อน หากไปเพิ่มเติมกระบวนการออกหมายจับไว้ในมาตราดังกล่าว อาจทำให้เกิดการเพิ่มดุลพินิจให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. อัยการสูงสุด และศาลในการออกหมายจับอีกชั้นหนึ่งได้ ประกอบกับ อาจทำให้มองว่าศาลเข้าไปเป็นคู่กรณีจนนำไปสู่การทำให้ความน่าเชื่อถือของศาลลดลงได้ ดังนั้น หากเพิ่มข้อความดังกล่าวจะเป็นการอุดช่องว่างของกฎหมายเดิมที่มีปัญหาได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นที่เสนอดังกล่าวมีความเชื่อมโยงมาตรา ๓๐ กรณีจำเลยไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร แต่เจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา ๒๖ กำหนดให้ใช้ในกรณีจำเลยไม่มาศาลตลอดจนกระทั่งมีคำพิพากษา

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณียกกำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาลับหลังจำเลย เพื่อต้องการสร้างความชอบธรรม ซึ่งเงื่อนไขในการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยดังกล่าว ควรมีการกำหนดหลักกระบวนการอันควรหรือวิธีทางที่ถูกต้องแห่งกฎหมายรองรับไว้ เพื่อให้เกิดการยอมรับในหลักสากลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ดำเนินการอย่างเต็มที่แล้ว เพื่อให้ได้ตัวจำเลยมาแต่ไม่สามารถนำตัวมาได้ ประกอบกับ หากแก้ไขมาตรา ๒๖ กำหนดให้ใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านเป็นหลัก มาตรา ๒๕ จะไม่ได้นำมาใช้บังคับเลย เพราะโดยหลักทุกคนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่แล้ว

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากแก้ไขมาตรา ๒๖ ตามที่เสนอจะเป็นการแก้ไขใกล้เคียงหลักการเดิม หากต้องการเปลี่ยนมาใช้หลักการใหม่กรณีการออกหมายจับต้องกำหนดให้ชัดเจนว่ากระบวนการออกหมายจับมีวิธีการอย่างไร ศาลใดมีสิทธิสั่งอนุญาตและต้องมีการไต่สวนหรือไม่ ดังนั้น เห็นควรกำหนดให้ต้องมีหมายจับด้วยการกำหนดกระบวนการออกหมายจับไว้ให้ชัดเจนรองรับไว้

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นควรกำหนดให้มีกระบวนการดำเนินการให้มีการออกหมายจับ เพื่อต้องการกำหนดเป็นเงื่อนไขให้สามารถฟ้องร้องได้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การกำหนดไว้เฉพาะให้มีการออกหมายจับ อาจทำให้เกิดปัญหาในอนาคตได้ หากเกิดกรณีก่อนฟ้อง ผู้ถูกกล่าวหาไม่หลบหนีเพียงแต่ไม่เดินทางมาศาล เมื่อไม่มาศาลคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการอย่างไร เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้ออกหมายจับ และหากเกิดกรณีก่อนฟ้อง ๑ วัน จำเลยมาศาลถือว่าเข้าเงื่อนไขตามมาตรา ๒๖ แต่วันรุ่งขึ้นจำเลยเดินทางไปต่างประเทศปรากฏว่าเหลืออายุความ ๒ วัน จำเลยไม่สามารถเดินทางมาศาลได้ กรณีดังกล่าวจะทำให้อายุความสะดุดหยุดลง

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในทางปฏิบัติที่ผ่านมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่เคยออกหมายจับในขั้นตอนก่อนฟ้อง เมื่อมีการแจ้งให้จำเลยทราบแล้ว แต่จำเลยไม่มาตามนัดก็สามารถออกหมายจับจำเลยได้

นายชาญณรงค์ ปราณิจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอเสนอประเด็นพิจารณา ๒ ประเด็น คือ ๑) เสนอให้แยกเรื่องยื่นฟ้องอายุความออกเป็นคนละเรื่องกับเรื่องการสืบพยานลับหลังจากออกจากกัน ซึ่งเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงนั้น เมื่อยื่นฟ้องจะไม่มีใครสงสัยเลยว่าอายุความสะดุดหยุดลงไปได้เลย เพราะได้กำหนดให้ไม่ต้องมีตัวจำเลยมาศาล และ ๒) การที่รับฟ้องไว้ต้องเป็นกรณีที่แสดงให้ศาลเห็นแล้วว่าเจ้าหน้าที่รัฐได้พยายามให้ตัวจำเลยมาแล้วศาลจึงจะรับฟ้องได้ จึงไม่จำเป็นต้องอ้างว่าต้องมีหมายจับเพียงอย่างเดียว เพราะสามารถแสดงเหตุด้วยข้อเท็จจริงหลายอย่างได้ ดังนั้น ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าได้พยายามแล้ว แต่ไม่ได้ตัวจำเลยมาจึงจะสามารถพิจารณาลับหลังและออกหมายจับจำเลยได้ ซึ่งหากจะสืบพยานลับหลังได้ก็ควรบัญญัติต่อไปว่าใช้ระยะเวลาเท่าใดแล้วยังจับจำเลยไม่ได้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า โดยหลักต้องกำหนดให้ตัวจำเลยอยู่ในอำนาจศาล จึงจะทำให้อายุความสะดุดหยุดลง กรณีการไต่สวนมูลฟ้องและศาลประทับรับฟ้องก่อนขาดอายุความ หากศาลมาประทับรับฟ้องภายหลังจะทำให้คดีขาดอายุความได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การฟ้องคดีตามกฎหมายเดิมเป็นการฟ้องไม่มีตัวจำเลยตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๘ วรรคสอง “หากโจทก์นำตัวจำเลยมาศาลในวันฟ้อง ให้ผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง

การเมืองในศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาในการขังหรือปล่อยตัวจำเลยชั่วคราว หากไม่ได้นำตัวจำเลยมาศาล ให้โจทก์ระบุที่อยู่จริงของจำเลยมาในฟ้อง” แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อไม่มีตัวจำเลยมาศาลทำให้มีปัญหาเรื่องอายุความ เพราะกฎหมายบัญญัติว่าอายุความจะสะดุดหยุดลงก็ต่อเมื่อการฟ้องที่จำเลยมีตัวมาศาลแล้ว ดังนั้น ปัญหาเกิดขึ้นขณะฟ้องจำเลยไม่มีตัวจำเลยมาศาลการฟ้องยังไม่สะดุด หยุดลง แต่เมื่อจำเลยมาศาลปรากฏว่าคดีขาดอายุความแล้วศาลก็ต้องยกฟ้อง ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จึงบัญญัติแนวทางแก้ไขโดยบัญญัติว่าการฟ้องมีตัวตามมาตรา ๒๕ ภายใต้มาตรา ๒๖ การฟ้องคดีไม่มีตัวและการพิจารณาลับหลังต้องมีเงื่อนไขว่าได้แสดงความพยายามอย่างเต็มที่แล้วว่าได้ออกหมายจับแล้วไม่มีตัวจำเลยมา และผู้ร่างจึงได้บัญญัติบทยกเว้นในมาตรา ๒๖ วรรคท้ายกำหนดมิให้นำอายุความมาพิจารณา จึงเป็นที่มาของการออกหมายจับ

แต่ประเด็นที่เกิดข้อกั้ววลในการออกหมายจับไม่สามารถดำเนินการได้เสมอไป เพราะมีบางกรณีที่ถูกกล่าวหาไม่ได้หลบหนี จึงไม่สามารถออกหมายจับจนเป็นเหตุให้ฟ้องได้ เมื่อยื่นฟ้องแล้วออกหมายจับจึงทำให้คดีขาดอายุความ หากนำกรณีการออกหมายจับมาใช้อาจมีปัญหาข้อเท็จจริงให้ไม่สามารถออกหมายจับได้ เมื่อจำเลยไม่มาศาลก็ให้ออกหมายจับอีกชั้นหนึ่ง เพราะถือว่านัดให้มาศาลแล้วไม่มาหลังจากออกหมายจับแล้วจึงจะสามารถฟ้องตามมาตรา ๒๖ ได้

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๒๕ ปัญหาเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงไม่ใช่ประเด็นปัญหาหลัก เนื่องจากปัจจุบันสามารถยื่นฟ้องได้ แต่มีปัญหาเพราะมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้มีการบัญญัติครอบคลุมแล้ว ดังนั้น จึงเสนอให้เพิ่มความตอนท้ายวรรคสองของมาตรา ๒๕ ข้อความว่า “โดยเมื่อยื่นฟ้องต่อศาลแล้วให้อายุความสะดุดหยุดลง” เพื่อให้ครอบคลุมทั้งหมดไม่ว่าจะมีตัวหรือไม่มีตัวจำเลยให้ถือว่าฟ้องแล้วอายุความต้องสะดุดหยุดลง

กรณีไม่มีตัวทำอะไรให้มีตัวจำเลย โดยหลักการควรหาวิธีการไม่รับคำฟ้องเพราะไม่มีเรื่องอายุความ แต่การพิจารณาลับหลังอาจดำเนินการ ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ ๑) ก่อนประทับรับฟ้องยังไม่ต้องรับให้ไปดูว่ามีความพยายามหรือไม่ และขั้นตอนที่ ๒ เมื่อมีความพยายามแล้วก็รับฟ้องมาแล้วติดตามตัวได้หรือไม่ จนกระทั่งไม่สามารถติดตามตัวได้ก็สามารถสืบพยานลับหลังได้ โดยไม่กำหนดไว้เฉพาะหมายจับเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาลับหลังทั้งหมด ซึ่งตรงนี้อาจเป็นจุดอ่อนทำให้เกิดประเด็นโต้แย้งได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีกำหนดให้ระบุที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่จริงของจำเลยมาในฟ้องตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้มีกำหนดไว้หรือไม่

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่าตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๘ วรรคสอง ไม่ได้ระบุที่อยู่ตามทะเบียนบ้านเพียงแต่ระบุที่อยู่จริงเท่านั้น แต่ในการประชุมครั้งที่ผ่านมามีได้ตั้งข้อสังเกตว่า หากปรากฏว่าไม่มีที่อยู่จริงจะดำเนินการอย่างไร จึงเสนอให้มีการ

ระบุที่อยู่ตามทะเบียนบ้านเพื่อให้ครอบคลุมทั้งหมด และขอชี้แจงเพิ่มเติมว่าเมื่อคดียื่นฟ้องมาสู่ศาล ผู้พิพากษาประจำแผนกจะดำเนินการรับไว้ก่อนนัดให้คู่ความมารับฟังว่าองค์คณะผู้พิพากษาจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ซึ่งต้องรอให้มีการตั้งองค์คณะผู้พิพากษา ก่อนจึงจะสามารถพิจารณาได้ว่ารับหรือไม่รับฟ้อง

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การพิจารณาคดีลับหลังจำเลยโดยหลักการ ควรกำหนดเงื่อนไขอย่างไรระหว่างการออกหมายจับและระบุเฉพาะที่อยู่จริง

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การระบุให้ใช้หมายจับอาจเป็นปัญหาได้ เพื่อให้เกิดความครอบคลุมเงื่อนไขอื่น ๆ ไม่เฉพาะการออกหมายจับ ขอเสนอให้ข้อความว่า “มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าจำเลยหลบหนีและอยู่ระหว่างการจับกุม ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณา...” ได้หรือไม่

ต่อประเด็นที่เสนอดังกล่าว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีดังกล่าวต้องมีการไต่สวนอาจเกิดปัญหาทำให้ทนายความเสนอประเด็นข้อต่อสู้มากขึ้นได้

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการสิทธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หลักฐานที่แสดงว่าจำเลยหลบหนี พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดแนวทางปฏิบัติกันไว้ไม่ให้นำระยะเวลาที่จำเลยหรือผู้ต้องหาหลบหนีมารวมไว้ในอายุความ หลักการดังกล่าวอัยการสูงสุดและคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ยึดถือปฏิบัติว่าจะเลือกนับระยะเวลาหลบหนีตั้งแต่เมื่อไหร่ ซึ่งในที่นี้จะนับระยะเวลาการหลบหนี เมื่อศาลออกหมายจับ

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หมายจับโดยหลักสามารถใช้ก่อนจับก็ได้ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาคดีโดยไม่มีตัวจำเลย ควรกำหนดเงื่อนไขก่อนศาลประทับรับฟ้องไว้ นอกจากที่ระบุเพียงที่อยู่จริงของจำเลยเพียงอย่างเดียว

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๖ เป็นช่วงระยะเวลายื่นฟ้องยังไม่ประทับรับฟ้อง ซึ่งแตกต่างกับคดีอาญาทั่วไป ศาลจะยังไม่ประทับรับฟ้อง โดยหลักการแล้วศาลสามารถฟ้องไม่มีตัวได้ อย่างไรก็ตาม ประเด็นดังกล่าวที่ประชุมแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้มีการพิจารณาเรื่องนี้หรือไม่

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ร่างฉบับที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอได้กำหนดให้ใช้ระบบการฟ้องต้องมีตัวจำเลยเมื่อยื่นฟ้องอายุความก็สะดุดลง ซึ่งหลักการดังกล่าวได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ไม่เห็นด้วยว่าเรื่องอายุความไม่ควรบัญญัติแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป

อินทุภูติ

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กระบวนพิจารณาสืบหลังจำเลย โดยหลักมี ๒ ขั้นตอน คือ ๑) เมื่ออัยการสูงสุดแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ มาศาล แต่ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวไม่มาศาล และ ๒) เมื่อผู้ถูกกล่าวหาไม่มาคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงดำเนินการออกหมายจับอายุความดังกล่าวจะไม่สะดุดหยุดลง แต่อายุความ จะสะดุดหยุดลงก็ต่อเมื่อ ศาลออกหมายจับ

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่เสนอมากำหนดให้ต้องมีตัวจำเลยมาศาล ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เห็นว่าคดีนี้ไม่ใช่คดีอาญาปกติ จึงเห็นว่าฟ้องไม่น่าจะต้องมีตัวได้ แต่การฟ้องที่ไม่มีตัวได้จะต้องเป็นกรณี ที่เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการอย่างเต็มที่แล้ว แต่ก็ยังไม่ได้ตัวจำเลยมาศาลได้ เมื่อไม่สามารถนำตัวจำเลยมา ศาลได้จึงกำหนดให้ศาลสามารถฟ้องได้ ดังนั้น เพื่อให้มีหลักฐานว่าเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการอย่างไรแล้ว จึงกำหนดให้มีการออกหมายจับมาในที่นี้ด้วย

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อ ที่ประชุมว่า สามารถตัดความในวรรคท้ายของมาตรา ๒๖ ออก ได้หรือไม่

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณี ยื่นฟ้องไม่ได้เพราะเหตุคดีขาดอายุความ โดยในวันที่นัดให้จำเลยมาศาลแต่จำเลยไม่มาก็ไม่สามารถยื่น ฟ้องได้จะยื่นฟ้องได้ก็ต่อเมื่อได้มีการออกหมายจับแล้ว

นายเข้มชัย ชุตินวงศ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นด้วยในหลักการตาม ที่ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมเสนอให้แยกเรื่องอายุความออกจากเรื่องไม่มีตัวในการรับฟ้อง เพราะใน คดีอาญาต้องระงับปัญหาเรื่องหลักนิติธรรม เพราะศาลรัฐธรรมนูญตีความหลักนิติธรรมไว้กว้าง หากไป เกิดขึ้นกับขั้นตอนกระบวนการพิจารณาเรื่องใด อาจทำให้เกิดความล่อแหลมในหลักนี้ได้

ส่วนประเด็นเรื่องอายุความไม่เป็นประเด็นเรื่องหลักความยุติธรรม เพราะการยื่นฟ้องแล้วให้ อายุความสะดุดหยุดลงกรณีดังกล่าวทำได้ แต่กรณีก่อนประทับรับฟ้องจะต้องมีความพยายามของ ภาครัฐที่จะได้ตัวจำเลยมาอันนี้อาจเกี่ยวกับหลักนิติธรรม โดยมาตรา ๒๕ เป็นการกำหนดกระบวนการ พิจารณาส่วนมาตรา ๒๖ เป็นข้อยกเว้น ซึ่งจะนำมาใช้บังคับก็ต่อเมื่อฝ่ายรัฐได้ดำเนินการทุกอย่างและ พยายามแล้วแต่ไม่ได้ตัวจำเลยมา ทั้งนี้ หากเกิดกรณีระหว่างอัยการจะยื่นฟ้องบุคคลนั้นเดินทางไป ต่างประเทศแล้วเกิดป่วยจนไม่สามารถเดินทางกลับมาได้ กรณีนี้ถือว่าบุคคลดังกล่าวไม่ได้หลบหนี ซึ่งการจะไปไต่สวนหรือออกหมายจับดำเนินการได้ยาก ซึ่งการส่งหมายจับหากมีความจำเป็นต่องานให้ มาศาลทำได้ยาก เพราะต้องอาศัยหลักการความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศ กรณีนี้ผู้ถูกกล่าวหา อาจนำมาใช้เป็นเทคนิคทำให้คดีขาดอายุความได้ ทั้งนี้ หากตัดปัญหาให้ภาครัฐไม่ว่าอัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องไว้แล้วศาลไม่ประทับรับฟ้องโดยอายุความไม่สะดุดหยุดลง กรณีนี้ สามารถแก้ไขปัญหาได้ ต่อจากนั้นเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะเอาตัวจำเลยกลับมา เพื่อประทับรับฟ้อง ซึ่งอาจมีข้อยกเว้นว่าภาครัฐได้ทำเต็มที่แล้ว แต่ไม่สามารถนำตัวจำเลยมาได้ก็ให้ศาลประทับรับฟ้อง

นางสาวจินตนันท์ ขญาตร์ ศุภมิตร รองโฆษกคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากเกิดกรณีจำเลยป่วยและมีใบรับรองแพทย์ขอเลื่อนนัดไม่มาศาลหลาย ๆ ครั้ง ภายใน ๒ - ๓ ปี กรณีดังกล่าวได้มีการกำหนดระยะเวลาไว้หรือไม่

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงนั้น ขอเสนอให้พิจารณาข้อบท ข้อ ๑๔ (๓) (๕) กติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้กำหนดให้บุคคลมีสิทธิในการได้รับการพิจารณาคดีโดยไม่ชักช้าเกินความจำเป็นประกอบด้วย หากบัญญัติให้อายุความสะดุดหยุดลงกรณีเดินทางไปต่างประเทศแล้วป่วย อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นความผิดได้ รวมทั้งอาจทำให้ขัดข้อบทกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ซึ่งอาจเป็นเหตุให้จำเลยใช้โต้แย้งได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาข้อบทในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองหรือไม่

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้พิจารณาข้อบทในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองแต่อย่างใด

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๖ ควรมีการปรับแก้ไขถ้อยคำในประเด็นเรื่องอายุความสะดุดหยุดลงตั้งแต่ฟ้อง โดยบัญญัติกำหนดให้เมื่อมีตัวจำเลยแล้วให้อยู่ในอำนาจ

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๖ เสนอใช้ถ้อยคำว่า “เมื่อได้มีการยื่นฟ้องตามมาตรา ๒๕ แล้ว ให้อายุความสะดุดหยุดลง....” ไว้เบื้องต้น ก่อนกำหนดบทบัญญัติให้กรณีจำเลยไม่ได้ถูกคุมตัวหรือไม่มาศาลควรดำเนินการอย่างไร ประกอบกับ การจะรับฟ้องไม่มีตัวจำเลยรัฐจะต้องมีความพยายามถึงที่สุดให้ได้ตัวจำเลยมาจึงจะรับฟ้องได้ หากไม่ได้ตัวจำเลยมาศาลสามารถสืบพยานลับหลังจำเลยได้

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในฐานะสำนักงานศาลยุติธรรมขอยืนยันหลักการเดิมอย่างน้อยต้องมีตัวจำเลยมาศาลสักครั้ง

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ กำหนดให้ไม่มีตัวจำเลยหรือไม่มาศาลเลยจนกว่าจะตัดสินคดีและยื่นอุทธรณ์ไม่ได้เพราะไม่แสดงตน แต่ได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการเยียวยาให้จำเลยมาขอรื้อฟื้นคดีภายหลังได้

นายศุภกิจ แยมประชา ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า สำนักงานศาลยุติธรรมขอเสนอตัดมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ออก

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอรื้อทางออกเพื่อป้องกันสิทธิการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในประเด็นที่สำนักงานศาลยุติธรรมและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมสามารถใช้สิทธิยับยั้งได้ในสิ่งที่กรรมการวิสามัญเห็นด้วยในหลักการกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ประกอบกับ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในวาระที่ ๑ ซึ่งเป็นร่างที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ ดังนั้น หากตัดหลักการสาระสำคัญเรื่องการฟ้องไม่มีตัว เมื่อผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวาระที่ ๓ แล้วสำนักงานศาลยุติธรรมสามารถใช้สิทธิยับยั้งในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญร่วมได้

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรรมการวิสามัญเสียงข้างน้อยสามารถใช้สิทธิขอสงวนความเห็นในฐานะกรรมการวิสามัญได้ และสามารถใช้อธิบายตามรัฐธรรมนูญได้เช่นเดียวกัน

นายอติคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นด้วยในหลักการให้คงมาตรา ๒๕ เพราะเป็นการฟ้องมีตัวจำเลย แต่มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ เป็นกรณีฟ้องไม่มีตัวจำเลย หากกรรมการวิสามัญเห็นควรให้คงมาตราดังกล่าวไว้ สำนักงานศาลยุติธรรมขอเสนอให้ควรกำหนดกระบวนการหรือเงื่อนไขที่ชัดเจนก่อนฟ้องในกรณีฟ้องไม่มีตัวจำเลย

นายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ข้อความที่เสนอแก้ไขกำหนดให้ใช้ที่อยู่ตามทะเบียนบ้านถือเป็นทางออกให้กับสำนักงานศาลยุติธรรมและคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ กรณีหากสำนักงานศาลยุติธรรมกำหนดให้ต้องมีตัวจำเลย แต่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีหรือไม่มีตัวจำเลยก็ได้ หากสำนักงานศาลยุติธรรมยืนยันสามารถแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๖ โดยกำหนดเงื่อนไขนอกจากกำหนดให้มีหมายจับแล้วอาจกำหนดให้มีภูมิสำเนาของจำเลยได้

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เหตุผลในการเสนอเพิ่มข้อความว่า “ระบุที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่จริงของจำเลยมาในฟ้อง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหรือจำเลยอยู่ในศาลแล้ว” เพราะเหตุใด และหากเกิดกรณีจำเลยอยู่ต่างประเทศจะดำเนินการอย่างไร

นายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีเสนอแก้ไขมาตรา ๒๖ โดยให้ระบุที่อยู่จริง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของศาลไม่มีฝ่ายสืบสวนเหมือนตำรวจ เพราะขั้นตอนแรกศาลยังไม่ออกหมายจับ แต่จะส่งหมายเรียกไปตามที่อยู่ที่ระบุมาในสำนวนเมื่อส่งไปแล้วจำเลยไม่มาศาล ศาลจึงจะออกหมายจับ ประกอบกับ ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ใช้คำว่า “ที่อยู่จริง” ซึ่งมีความหมายกว้างที่อยู่ในทะเบียนบ้าน เพราะบางคนมีที่อยู่หลายแห่ง

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นด้วยในหลักการที่เสนอหรือไม่

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อ ป.ป.ช. รับเรื่องมาก็จะดำเนินการสืบสวนสอบสวน เมื่อเรียกผู้ต้องหาหรือจำเลยมาก็ไม่ยอมมา ป.ป.ช. ส่งให้อัยการ เมื่อได้พยายามเต็มที่แล้วไม่ยอมมา จึงมีข้อพิจารณาว่ามีหลักฐานใดที่ใช้เป็นหลักฐานว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้พยายามและได้ออกหมายจับแล้วแต่ก็ไม่ได้ตัวจำเลยมาให้สามารถพิจารณาคดีกลับหลังจำเลยได้ ซึ่งในการพิจารณาประเด็นดังกล่าวคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาข้อกำหนด ข้อ ๘ ประกอบการพิจารณาว่าควรนำหลักฐานใดมากำหนดเงื่อนไข และการระบุเฉพาะที่อยู่จริงเพียงพอหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วศาลได้ดำเนินการออกหมายจับจึงกำหนดให้นำหมายจับมากำหนดเป็นเงื่อนไขด้วย ทั้งนี้ นิยามคำว่า “ศาล” ในที่นี้หมายถึงศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ส่วนกรณีมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ในการออกหมายจับ ๒ ครั้ง นั้น มาตรา ๒๖ จะกล่าวถึงในขณะที่ฟ้องถ้ามีหมายจับมาสามารถยื่นฟ้องได้ แต่กรณีมาตรา ๒๗ เป็นกรณีศาลประทับฟ้องแล้วแต่ยังไม่มี การออกหมายจับก็ให้ศาลออกหมายจับได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากเกิดกรณียังไม่มีหมายจับจำเลยและจำเลยไม่ได้หลบหนี จึงไม่สามารถยื่นฟ้องไม่ได้ ช่วงระยะเวลาดังกล่าวคดีขาดอายุความ กรณีนี้ให้ถือว่าคดีขาดอายุความใช่หรือไม่

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากยังไม่มีหมายจับถือได้ว่าคดีนั้นขาดอายุความ แต่หากกำหนดกระบวนการตามที่ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมเสนอเป็นขั้นตอนไว้ในมาตรานี้ให้ชัดเจนอาจจะแก้ไขปัญหาเรื่องการขาดอายุความได้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากพิจารณามาตรา ๒๗ ประกอบด้วย จะเห็นว่ามีความขัดแย้งในตัวข้อความ “...และกรณีที่ศาลยังไม่ได้ออกหมายจับ...” ความหมายของบทบัญญัตินี้ยังไม่มีหมายจับฟ้องไม่ได้ ซึ่งขัดกับมาตรา ๒๖ กำหนดให้มีการออกหมายจับแล้ว

นายไพโรจน์ โปเลียม ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ได้กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ประเด็นมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ขัดกันหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วไม่ขัดกัน ซึ่งการออกหมายตามมาตรา ๒๖ เป็นการออกหมายตามศาลอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจ ส่วนมาตรา ๒๗ เป็นการออกหมายจับโดยศาลอาญาเรื่องอายุความ ซึ่งประเด็นดังกล่าวกรรมการวิสามัญได้หารือเป็นที่ยุติแล้วว่าเมื่อยื่นฟ้องหยุดทันที่นั้นมีที่มาโดยที่ประชุมใหญ่ได้หารือเรื่องอายุความและมีมติคะแนนเสียงเท่ากันว่าจะคงตามร่างคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญหรือให้ยึดตามประมวลกฎหมายอาญาผลกำหนดให้เมื่อยื่นฟ้องให้ยุติตามมาตรา ๒๖ พรรคท้าย ความหมายยื่นวันไหนยุติวันนั้น

ส่วนเรื่องหมายจับจะให้ออกหมายจับช่วงใดได้มีประเด็นพิจารณาว่าเพราะเหตุใดไม่ให้ออกหมายในชั้นข้อมูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ทำไมถึงมาออกในชั้นศาล เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๒ กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถออกหมายจับได้ ประกอบกับ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มาตรา ๒๒ ได้เปิดช่องให้มายื่นคำร้องต่อศาลได้ ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ ๒ ทาง ให้เลือก โดยอาจยื่นต่อศาลตาม มาตรา ๗๒ ของกฎหมาย ป.ป.ช. หรือยื่นคำร้องตามมาตรา ๒๒ ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ทั้งนี้ กรณีกำหนดให้ดำเนินการออกหมายจับมาก่อน เพื่อต้องการกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการอย่างเต็มที่แล้ว

นายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีชี้แจงว่าหมายศาลออกโดยศาลอื่นที่อยู่ในเขตอำนาจได้นั้น อาจทำให้จำเลยนำมาเป็นข้อโต้แย้งได้ว่าการออกหมายไม่ชอบ เพราะคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ออกศาลอื่นไม่สามารถออกได้ต้องเป็นศาลแพ่งคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้น กรณีชี้แจงว่ามาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ไม่ขัดกันนั้นโดยหลักการเห็นไม่ใช่ เพราะการออกหมายต้องอยู่ในศาลที่มีเขตอำนาจ

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๒ กำหนดให้ยื่นฟ้องต่อศาลที่อยู่ในเขตอำนาจ เมื่อพิจารณาประเด็นที่ กรรมการวิสามัญได้พิจารณาแล้วสามารถสรุปได้ดังนี้ โดยในประเด็นอายุความสะดุดหยุดลง ที่ประชุมเห็นชอบให้สะดุดหยุดลง ประเด็นเงื่อนไขในการฟ้องจะถือเงื่อนไขตามร่างเดิมหรือเงื่อนไขที่ นายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ เสนอ ประกอบกับมาตรา ๒๖ วรรคท้ายนั้น เห็นควรนำไปปรับแก้ไขถ้อยคำเพิ่มเติม เนื่องจากวรรคท้ายกำหนดให้ยกฟ้องเมื่อขาดอายุความตาม มาตรา ๙๕ ประมวลกฎหมายอาญา แต่ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาเรื่องการยื่นฟ้องแล้ว ทั้งนี้ มีข้อพิจารณาว่าขัดรัฐธรรมนูญในข้อเลือกปฏิบัติหรือไม่ หรือขัดหลักนิติธรรมหรือไม่ โดยนายเข้มชัย ชุตินวงศ์ กรรมการวิสามัญ ได้ยืนยันแล้วว่าไม่ขัดต่อหลักการดังกล่าว

กรณีมาตรา ๒๖ กรรมการวิสามัญเห็นชอบตรงกันแล้วว่าฟ้องไม่มีตัวจำเลย แต่ข้อกำหนดเดิมระบุเพียงที่อยู่จริง ซึ่งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ นายวินัย ดำรงมงคล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ชี้แจงว่าเป็นเงื่อนไขต้องออกหมายจับ เพราะรัฐต้องแสดงว่าได้พยายามดำเนินการอย่างเต็มที่แล้วเพื่อให้ได้ตัวจำเลยมา จึงเป็นเงื่อนไขฟ้องคดีได้ แต่กรณีไม่มีหมายจับ และจำเลยยังไม่หลบหนีฟ้องคดีไม่ได้ก็อาจทำให้คดีขาดอายุความได้ระหว่างที่รอหมายจับ

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การที่ กรรมการวิสามัญเห็นต่างกันไปทางใดทางหนึ่งและศาลขอสงวนความเห็นดังกล่าวจะทำให้มีประเด็นอภิปรายในที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติวาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ในข้อที่สงวนความเห็นนั้น หากต้องมีการขอมติลงคะแนนในประเด็นที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและศาลเห็นต่างอาจทำให้เกิด

ภาพลักษณะไม่ดีได้ จึงเสนอให้หาทางออกร่วมกัน เพราะหากมีการลงคะแนนในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อาจทำให้เป็นประเด็นการใช้กฎหมายในอนาคตได้

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ในฐานะผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เบื้องต้นในฐานะกรรมการการวิสามัญเสี่ยงข้างน้อยอาจจะไม่ขอสงวนความเห็น หากได้มีการกำหนดขั้นตอนนี้ให้มีกระบวนการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการฟ้องไม่มีตัวจำเลย เพื่อนำกระบวนการดังกล่าวอธิบายต่อสังคมได้ว่าการพิจารณาคดีของศาลในคดีนั้น ๆ ได้ดำเนินการตามหลักความเป็นธรรมที่ยอมรับของสังคมได้

นายวินัย ตำรงค์มงคลกุล กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ตามที่ นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ เสนอนั้นเป็นหลักการเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกรณีใจทักจะระบุที่อยู่จริงหรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน

ศาสตราจารย์พิเศษทศศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการใช้หลักการเดิมนั้น เมื่อพิจารณาแล้วไม่ใช่เป็นการใช้หลักการเดิมทั้งหมด เพราะหลักการเดิมอายุความจะไม่สะดุด แต่ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะมีเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงทันที จึงเป็นที่มาว่าเพราะเหตุใดอายุความและสะดุดหยุดลงจึงเป็นที่มาในการกำหนดให้มีตัวจำเลยหรือนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ประกอบกับ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ได้กำหนดระยะเวลาการ ไล่สวนไว้ชัดเจน การพิจารณาคดีที่ใช้ระยะเวลานานเหมือนเช่นที่ผ่านมาจะไม่เกิดขึ้น

นายวินัย ตำรงค์มงคลกุล กรรมการการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เห็นด้วยในหลักการตามที่ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมเสนอในการกำหนดให้อายุความสะดุดหยุดลง และควรกำหนดกระบวนการออกหมายจับระบุขั้นตอนนี้ให้ชัดเจน

นายธรรมนุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ เบื้องต้นในทางปฏิบัติการยื่นฟ้องศาลธรรมดาต้องมีตัวจำเลยถ้าไม่ได้ตัวจำเลยมายื่นฟ้องไม่ได้ ต่อมาจึงได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๔/๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้หากจำเลยหลบหนีไม่ให้นำระยะเวลาการหลบหนีมาเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ในทางปฏิบัติสามารถตีความได้ว่าวันที่จำเลยหลบหนีคือวันที่มีหมายจับ ถ้าวันที่ศาลออกหมายจับยังไม่ขาดอายุความ ระยะเวลาที่ขาดอายุความจะไม่นำมารวมจนกว่าจะจับตัวจำเลยได้กรณีไม่ขาดอายุความ ดังนั้น เมื่อจับกุมตัวจำเลยได้เมื่อไรให้ยื่นฟ้องได้ เพราะกฎหมายบังคับให้ฟ้องต้องมีตัวจำเลยในศาลชั้นต้น ส่วนในศาลฎีกาจะฟ้องมีตัวหรือไม่มีตัวก็ได้ แต่ต้องมีกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งในอายุความก่อนจึงจะออกหมายจับได้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เรื่องการออกหมายจับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตีความกันนั้นเป็นการตีความเพื่อคุ้มครองรัฐ โดยให้อายุความเริ่มนับช้าลงโดยการกำหนดให้วันที่จำเลยหลบหนีเป็นวันที่ศาลออกหมายจับ ซึ่งขัดแย้งกับการออกหมายจับที่กำหนดให้ต้องได้รับแจ้งก่อนว่าจำเลยหลบหนีไปแล้ว แต่เมื่อศาลออกหมายจับก็ให้ถือว่า

หรือ

ศาลออกหมายจับในวันที่หลบหนี ซึ่งประเด็นนี้ยังไม่มีใครโต้แย้ง เพราะจำเลยหลบหนีไปแล้วศาลจะออกหมายจับภายหลังไม่ได้ ดังนั้น การตีความของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ถือว่ายังไม่ได้ช้อยติ ดังนั้น ประเด็นดังกล่าวอาจทำให้เกิดการตีความในประเด็นที่ยังไม่มีช้อยติได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๔/๑ ใช้คำว่า “หลบหนี”

นายธรรมบุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมว่า เบื้องต้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้หารือกันแล้ว เห็นว่าควรถือวันที่จำเลยไม่มารายงานตัว เป็นวันที่หลบหนีหรือไม่ แต่กรรมการมองว่า ป.ป.ช. อาจไม่ศักดิ์สิทธิ์พอเท่าศาล จึงเห็นควรกำหนดให้ศาลทำหน้าที่ออกหมายจับ กรณีดังกล่าวเป็นเรื่องการตีความเพียงอย่างเดียว แต่อาจให้ออกหมายเรียกตั้งแต่วันที่จำเลยหลบหนีหรือยังไม่หลบหนีก็ได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๖ วรรคสาม ขอมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมไปปรับแก้ไขร่างมาตรา ๒๖ เรื่องอายุความสะดุดหยุดลงนับแต่วันประทับรับฟ้อง โดยหารือร่วมกับนายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ หากปรับแก้ไขถ้อยคำเป็นประการใดให้นำมาเสนอในการประชุมครั้งถัดไป

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติรอกการพิจารณามาตรา ๒๖ ไว้ โดยในเบื้องต้นเห็นด้วยในหลักการในการแก้ไขมาตราดังกล่าว โดยกำหนดให้ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลโดยมีตัวหรือไม่มีตัวจำเลยให้อายุความสะดุดหยุดลง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากเงื่อนไขการฟ้องคดีโดยไม่มีตัวจำเลยที่ประชุมยังมีความเห็นที่แตกต่างกัน จึงมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และนายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญ ยกร่างเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขการฟ้องคดีโดยไม่มีตัวจำเลยมาเสนอต่อที่ประชุมพิจารณาในครั้งถัดไป

โดยในเบื้องต้นคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖ ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหา มาศาลในวันฟ้องคดี ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาลและให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีคดียุติความจับระบุนที่อยู่ตามทะเบียนบ้านหรือที่อยู่จริงของจำเลยมาในฟ้อง และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วผู้ศาลแล้วแต่ยังไม่ได้ตัวมา ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิชิตจนได้ แม้จะไม่ปรทฎผู้ตคแล้วหวต่อหน้าศาล

การแจ้งตามวรรคหนึ่งถ้าได้ส่งหนังสือถึงผู้ถูกกล่าวหา ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยชอบแล้ว

ดร.ชัย

เมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาตามวรรคหนึ่งแล้ว หรือในกรณีที่จำเลยหลบหนี
ในระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำอายุความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมาย
อาญามาใช้บังคับแก่การพิจารณาคดีนั้น”

มาตรา ๒๗

ไม่มีการแก้ไข

- มาตรา ๒๗ เรื่องกรณีฟ้องไม่มีตัวเป็นหลักการที่บัญญัติขึ้นใหม่

ประเด็นการพิจารณา

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า
มาตรา ๒๗ มีข้อพิจารณากรณีศาลออกหมายจับหรือไม่ออกหมายจับตามมาตรา ๒๖ แต่หลักการสำคัญ
เป็นกรณีการพิจารณาลับหลัง และการพิจารณาคดีลับหลังระหว่างคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญและ
สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นไม่ตรงกัน เพราะได้มีการกำหนดหลักการพิจารณาคดีไม่มีตัวจำเลยก็สามารถ
พิจารณาได้เลย แต่ในหลักการเห็นชอบตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอว่าควรมีตัวจำเลยมาศาลอย่าง
น้อยหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันตัวจำเลยว่ามีอยู่จริงตามเอกสารยื่นฟ้อง

ประกอบกับ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๑๔ ข้อย่อย
๓ (ง) สิทธิของบุคคลที่จะได้รับการพิจารณาคดีต่อหน้า ดังนั้น จึงเป็นที่มาของหลักการอย่างน้อยต้อง
มีจำเลยมาศาลหนึ่งครั้ง ภายหลังจากนั้นจะมอบหมายให้ทนายความมาดำเนินการแทนได้โดยตัวจำเลย
ไม่ต้องมาศาล รวมทั้งหลักการดังกล่าวได้มีบัญญัติไว้ในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๐ กำหนดให้ศาลมีอำนาจพิจารณา
และไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้โดยไม่ต้องมีเงื่อนไขใด ๆ หากต้องการกำหนดให้ชัดเจนเสนอ
ให้นำบทบัญญัติข้อกำหนดดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในมาตรานี้ โดยใช้ข้อความว่า “เมื่อจำเลยมาศาลแล้ว
ภายหลังจากนั้นให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและไต่สวนพยานรวมทั้งพิพากษาลับหลังจำเลยได้” โดยไม่ต้อง
กำหนดเงื่อนไขใด ๆ เพราะการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวจะทำให้จำเลยยกขึ้นมาเป็นเหตุประวิงคดีได้

นายธรรมนุญ เรื่องดิษฐ์ กรรมการกฤษฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๒๗ เป็นกรณี
จำเลยต้องมาศาลก่อนจึงจะเริ่มพิจารณาได้ ส่วนมาตรา ๒๖ หากไม่มีตัวจำเลยมาศาลก็สามารถยื่นฟ้อง
แต่พิจารณาไม่ได้ใช่หรือไม่

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการกฤษฎีกาและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า
กรณีเสนอแก้ไขโดยใช้ข้อความว่า “เมื่อจำเลยมาศาลแล้วภายหลังจากนั้นให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและ
ไต่สวนพยานรวมทั้งพิพากษาลับหลังจำเลยได้” จะเป็นการบัญญัติที่ใช้หลักการตามกฎหมายเดิมกรณี
ยื่นฟ้องต้องมีตัวจำเลยไม่ให้พิจารณาลับหลังจำเลย ซึ่งขัดกับหลักการใหม่ในการกำหนดให้ฟ้องไม่มีตัว
จำเลยสามารถพิจารณาลับหลังจำเลยได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้กล่าวต่อ
ที่ประชุมว่า ตามเอกสารรายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอธิบายว่าสามารถ
กำหนดให้พิจารณาลับหลังจำเลยได้ไม่ขัดต่อกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

เมือง โดยกำหนดให้มีหลักการเยียวยาผู้ถูกกล่าวหาได้โดยการขอรื้อฟื้นคดีภายหลังได้ ทั้งนี้ หากเพิ่มข้อความว่า “เมื่อจำเลยมาศาลแล้วภายหลังจากนั้นให้ศาลมีอำนาจพิจารณาและไต่สวนพยาน รวมทั้งพิพากษาลับหลังจำเลยได้” อาจทำให้ขัดหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ที่ผ่านวาระที่ ๑ ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีหลักการสำคัญในการดำเนินการในคดีทุจริตของนักการเมืองให้ประสบความสำเร็จ จึงเห็นควรให้กรรมการการวิสามัญมาแสดงความคิดเห็นในข้อเท็จจริงโดยไม่ต้องสงวนความเห็นไว้ เนื่องจากโดยหลักหากกรรมการการวิสามัญเห็นควรแก้ไขเป็นประการใดจะต้องชี้แจงเหตุผลการแก้ไข ต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งการสงวนความเห็นดังกล่าวจะเกิดเป็นประเด็นข้อถกเถียงกันในอนาคตได้

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในส่วนของกฎหมาย ป.ป.ช. ได้มีการกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาคดีลับหลังต่อไปได้และสามารถขอรื้อฟื้นคดีขึ้นใหม่ได้ หากพบว่ามีพยานหลักฐานใหม่ที่สามารถนำมาขอรื้อฟื้นคดีขึ้นใหม่ กรณีดังกล่าว กำหนดให้เลือกองค์คณะผู้พิพากษาคณะใหม่มาทำหน้าที่พิจารณาคดีว่าจะรับฟังพยานหลักฐานใหม่หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากคงร่างมาตรา ๒๗ ไว้ ตามร่างเดิม สำนักงานศาลยุติธรรมเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขได้หรือไม่

นายอติคม อินทุทิต เลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ข้อความว่า “โดยถือว่าจำเลยไม่ติดใจที่จะให้มีการพิจารณาต่อหน้าจำเลย” ในทางกฎหมายสามารถบัญญัติถ้อยคำดังกล่าวไว้ได้หรือไม่

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า จากการศึกษาเรื่องการพิจารณาคดีลับหลังจำเลย แนวคิดเกี่ยวกับการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของประเทศไทยแตกต่างจากประเทศฝรั่งเศส เนื่องจากแนวคิดของประเทศไทย ฝรั่งเศสมุ่งเน้นการคุ้มครองนักการเมืองซึ่งแตกต่างจากประเทศไทย โดยประเทศฝรั่งเศสองค์คณะผู้พิพากษากำหนดให้มีนักการเมืองอยู่ในองค์คณะด้วย ดังนั้น การนำหลักการเกี่ยวกับการพิจารณาลับหลังจำเลยของประเทศไทยมาปรับใช้อาจไม่สอดคล้องกัน

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นการพิจารณาคดีลับหลังจำเลย ถือเป็น การแก้ไขเกินหลักการหรือไม่

คดีไทย

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นการเสนอหลักการขึ้นมาใหม่ โดยผู้ร่างคือคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถแก้ไขเกินหลักการได้ ซึ่งต่างจากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติทั่วไปหากมีการแก้ไขเกินหลักการต้องส่งกลับไปให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาว่าเห็นชอบด้วยหรือไม่ ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีสิทธิยับยั้งได้หากคณะกรรมการวิสามัญแก้ไขเกินหลักการ ทั้งนี้ หากมีข้อเห็นต่างและต้องตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่วมกัน อาจทำให้เกิดกรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตกไปได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การพิจารณาลับหลังจำเลยตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดบทเยียวยารองรับไว้แล้วกรณีให้สิทธิจำเลยในการขอรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้

นายธรรมนุญ เรืองดิษฐ์ กรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า หากตัดข้อความว่า “โดยถือว่าจำเลยไม่ติดใจที่จะให้มีการพิจารณาต่อหน้าจำเลย” ตามที่ได้เสนอ อาจทำให้ถ้อยคำไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ได้

ต่อประเด็นดังกล่าว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ถ้อยคำดังกล่าวนำมาจากบทบัญญัติประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการพิจารณาคดีต่อหน้า โดยสิทธิในการพิจารณาคดีต่อหน้าเป็นสิทธิของบุคคลใด ซึ่งได้มีนักกฎหมายฝ่ายหนึ่งเห็นว่าเป็นสิทธิของปัจเจกบุคคลสามารถดำเนินการได้ แต่อีกฝ่ายเห็นว่าไม่ได้ เพราะขัดหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งกรณีนี้เป็นสิทธิส่วนบุคคลสามารถกระทำได้ จึงให้ถือว่าเป็นการละสิทธิไม่ติดใจ

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้คงมาตรา ๒๗ ไว้ ตามร่างเดิม

มาตรา ๒๘

มีการแก้ไข

- มาตรา ๒๘ การขอรื้อฟื้นคดีของจำเลย ไม่มีปรากฏในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ได้มีปรากฏไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๘ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๕ วรรคสาม แต่การใช้ถ้อยคำดังกล่าวไม่ตรงกันทั้งหมด

ประเด็นการพิจารณา

นายอธิคม อินทุตติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เบื้องต้นไม่เห็นด้วยในหลักการตามมาตรา ๒๘ ซึ่งเชื่อมโยงกับมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ จึงเสนอขอสงวนความเห็นให้ตัดออกทั้งสามมาตรา อย่างไรก็ตาม หากได้มีการบัญญัติกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการไว้ชัดเจนอาจไม่ขอสงวนความเห็นได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการขอสงวนความเห็น เบื้องต้นเมื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้เสร็จสิ้นแล้วจะขอกลับมาพิจารณาทบทวนประเด็นดังกล่าวว่ายังเห็นควรขอสงวนความเห็นหรือไม่อีกครั้ง

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เรื่องการรื้อฟื้นคดีเป็นหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยมีประเด็นเสนอพิจารณา ๒ ประเด็น คือ ๑) เรื่องการกำหนดให้สามารถขอรื้อฟื้นคดีได้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษานั้นระยะเวลาดังกล่าวเหมาะสมหรือไม่ และ ๒) การขอรื้อฟื้นคดีมีข้อกังวลว่าหากในอนาคตได้มีการออกกฎหมายที่เป็นคุณขึ้นมาจะดำเนินการอย่างไร ดังนั้นในที่นี้จึงได้เสนอแก้ไขโดยเพิ่มความ เพื่อป้องกันกรณีดังกล่าวข้อความว่า “ในกรณีรื้อฟื้นคดีขึ้นใหม่ให้มีการพิจารณาไต่สวนใหม่โดยไม่ถือเป็นการยกเลิกเพิกถอนการไต่สวนและกระบวนการพิจารณาที่ได้กระทำกลับหลังจำเลยไปแล้ว ในการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่หากศาลวินิจฉัยแล้วมีเหตุอันควรกลับหรือเปลี่ยนคำพิพากษาเดิมให้ส่งให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาถ้าที่ประชุมใหญ่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งให้ศาลรื้อฟื้นคดีใหม่ หากศาลไม่เห็นชอบให้คงผลการพิจารณาที่ได้กระทำกลับหลังจำเลย”

ต่อประเด็นดังกล่าว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการพิจารณาหลังจำเลยของประเทศฝรั่งเศสว่า กรณีการรื้อฟื้นคดีขึ้นใหม่เป็นสิทธิของจำเลยเมื่อขอรื้อฟื้นคดีก็ต้องให้รื้อฟื้นคดีได้ไม่ใช่เป็นดุลพินิจของศาล ซึ่งบทบัญญัติมาตรา ๒๘ มีหลักการแตกต่างจากของประเทศฝรั่งเศส ๓ ขั้นตอน คือ ๑) การขอรื้อฟื้นคดียื่นได้ภายในไต่เงื่อนไขต้องมีพยานหลักฐานใหม่ ๒) การขอรื้อฟื้นคดีเป็นอำนาจของศาลจะให้หรือไม่ให้ก็ได้ และ ๓) การขอรื้อฟื้นคดีต้องยื่นภายใน ๑ ปี ดังนั้น ประเด็นการบัญญัติเกี่ยวกับการให้สิทธิขอรื้อฟื้นคดีได้รับการชี้แจงจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญว่า การขอรื้อฟื้นคดีครั้งที่สองไม่ควรกำหนดให้มีการขอรื้อฟื้นคดีง่ายเกินไป จึงกำหนดให้จำเลยสามารถขอรื้อฟื้นคดีได้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาแทนการกำหนดระยะเวลาตามอายุความของคดี

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีการขอรื้อฟื้นคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่เป็นหลักการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๘ กำหนดเรื่องการอุทธรณ์ต้องมีข้อเท็จจริงใหม่ ซึ่งหากมีการกำหนดหลักการขึ้นใหม่จะทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติต่อผู้ใช้กฎหมายเรื่องของการตีความกฎหมายว่าสามารถขอรื้อฟื้นคดีได้ ประกอบกับ ในทางปฏิบัติที่ผ่านมายังไม่มีคดีใดที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาอนุญาตให้อุทธรณ์ได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า จำเลยขอใช้สิทธิขอรื้อฟื้นคดีตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้หรือไม่

อนุรักษ์

พลตรี วีระ โรจนนาค กรรมการธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การขอรื้อฟื้นในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ใช้หลักการขอรื้อฟื้นคดีตามมาตรา ๒๘ ไม่น่าบัพัญญติของพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาชั้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาใช้บังคับ

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการธิการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า การขอรื้อฟื้นคดีดังกล่าวสืบเนื่องจากมาตรา ๒๗ เมื่อจำเลยหลบหนีไป การจะกลับมาขอรื้อฟื้นคดีคงเป็นไปได้น้อย ดังนั้น เห็นควรให้คงไว้ตามร่างเดิม

ต่อประเด็นดังกล่าว นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า นอกจากกรณีการขอรื้อฟื้นคดีเกิดขึ้นได้ยาก หากคงความมาตรา ๒๗ ไว้ อาจทำให้เกิดปัญหาได้ยุ่งยากขึ้นได้

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอไม่ได้กำหนดให้แสดงตน แต่ศาลเสนอว่าควรมีการแสดงตนเพื่อให้กลับไปอยู่ในเขตอำนาจศาล

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า สิทธิในพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาชั้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ กำหนดให้ได้รับสิทธิมากกว่า จึงเสนอขอให้นำประเด็นที่ นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการธิการวิสามัญ เสนอไปกำหนดตั้งเป็นข้อสังเกตว่า กรณีการขอรื้อฟื้นคดีตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เห็นควรนำไปกำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

นายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาชั้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยหลักไม่ใช่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ใช้สิทธิกรณีบุคคลดังกล่าวต้องโทษอาญา

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เสนอให้นำบัพัญญติการขอรื้อฟื้นคดีตามมาตรา ๒๘ ไปกำหนดรายละเอียดไว้ในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

นายอนุรักษ์ สง่าอารีกุล รองเลขาธิการคณะกรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอสอบถามว่าเมื่อจำเลยขอรื้อฟื้นคดีแล้วสามารถไปยื่นอุทธรณ์ได้หรือไม่

นายอธิคม อินทุภูติ เลขาธิการคณะกรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาชั้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ เมื่อวินิจฉัยแล้วคดีนั้นจบ ถ้าเป็นการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นสามารถยื่นอุทธรณ์ได้ ศาลอุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ได้ แต่หากเป็นศาลฎีกาคดีนั้นจบไป

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมธิการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ควรระบุให้ชัดเจนว่าการรื้อฟื้นคดีดังกล่าวให้ถือเป็นที่สุด โดยเพิ่มข้อความตอนท้ายวรรคหนึ่งข้อความว่า “คำสั่งของศาลในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่ที่สุด” และให้นำประเด็น นายสมชาย แสวงการ

ศ. ๒๕๒๖

โฆษกคณะกรรมการวิชาการวิสามัญเสนอไปกำหนดเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญทำรายงานของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรแก้ไขมาตรา ๒๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๘ ในคดีที่ศาลดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามมาตรา ๒๗ และมีคำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิด ถ้าภายหลังจำเลยมีพยานหลักฐานใหม่ที่อาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ จำเลยจะมาแสดงตนต่อศาลและยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ แต่ต้องยื่นเสียภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และให้ศาลมีอำนาจสั่งรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ตามที่เห็นสมควร คำสั่งของศาลในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่สุด

การดำเนินการในการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา”

ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นควรนำประเด็นกรณีจำเลยยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ตั้งเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ โดยเสนอให้นำเรื่องรื้อฟื้นคดีไปกำหนดรายละเอียดไว้ในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๒๙

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๐

รอกการพิจารณา

- มาตรา ๓๐ เรื่องการพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ ให้ศาลมีคำสั่งให้พิจารณาเป็นการลับได้ เทียบเคียงกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๒๘ วรรคสอง ในประเด็นนี้คณะกรรมการการพิจารณาศึกษาฯ ล่วงหน้า ได้มีข้อสังเกตว่า ความในวรรคสองของ (๑) ถึง (๔) ของมาตรา ๓๐ ควรตัดออก โดยนำไปกำหนดไว้ในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาจะเหมาะสมกว่า เนื่องจากการบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุหรือเงื่อนไขที่ศาลจะมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยไว้ในมาตรา ๓๐ เช่นนี้ อาจนำมาซึ่งการอุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งของศาลในกรณีนี้จำนวนมากในประเด็นว่าการไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังนั้น ศาลดำเนินการไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และจะทำให้การดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งควรจะเป็นไปอย่างรวดเร็วกลับต้องล่าช้าออกไปเพราะมีการอุทธรณ์ในประเด็นเหล่านี้

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตในเรื่องการนำเรื่องการพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานโดยเปิดเผย และการพิจารณาเป็นการลับมารวมอยู่ในมาตราเดียวกันกับการไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยอาจไม่เหมาะสมนัก เนื่องจากเป็นคนละประเด็นกัน ควรแยกเป็นแต่ละมาตราจะเหมาะสมกว่า

ส.ร.อ.

ต่อประเด็นมาตรานี้ นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ เสนอแก้ไขมาตรา ๓๐ วรรคสอง เป็นดังนี้ “ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้รวมทั้งในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานและพินิจคดีลับหลังได้...”

ประเด็นการพิจารณา

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เหตุผลที่เสนอแก้ไข เนื่องจากว่าบทบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้นำบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาบัญญัติไว้ในการใช้สำนวนคดีอาญาทั่วไปในการตรวจพยานหลักฐานต่อหน้าองค์คณะผู้พิพากษา แต่ในคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในทางปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะองค์คณะผู้พิพากษามีจำนวน ๙ คน ต้องดำเนินการไต่สวนต่อหน้าจำเลยเหมือนคดีทั่วไปไม่ได้ จึงกำหนดขั้นตอนให้คู่ความมาตรวจสำนวนได้ หรือคู่ความขอคัดสำเนาไปตรวจที่บ้านก็ได้

ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในการกำหนดให้สามารถพิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด แต่หลักการในทางปฏิบัติที่ผ่านมาใช้หลักการที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑๐ ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งสามารถดำเนินการพิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้โดยมีเงื่อนไขกำหนด เพราะการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแตกต่างจากคดีอาญาทั่วไป เนื่องจากคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีจำนวนจำเลยมาก จำเลยอาจไม่มาศาลทุกครั้งตามนัดเนื่องจากบางวันอาจมีประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้อง ดังนั้น หากเกิดกรณีจำเลยไม่มาแล้วได้มีการพิจารณาคดีลับหลังกรณีดังกล่าวจำเลยอาจยกเงื่อนไขที่กำหนดมาเป็นข้อโต้แย้งจนส่งผลให้เกิดกระบวนการพิจารณาคดีล่าช้าได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๓๐ เป็นการบัญญัติเทียบเคียงกับพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งเมื่อพิจารณาความในวรรคสอง กรณีพิจารณาลับหลังจำเลย ใน (๒) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้ โดยสภาพไม่มีตัวจำเลยอยู่แล้ว (๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว แต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่จับตัวมาได้ โดยสภาพตัวจำเลยไม่มาก็ไม่สามารถพิจารณาได้อยู่แล้ว และ (๔) ในระหว่างพิจารณาหรือไต่สวน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณา เพราะเหตุขัดขวางการพิจารณาหรือจำเลยออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล เป็นกรณีจำเลยสมัครใจหนีออกไปหรือสั่งให้ออกไป โดยสภาพไม่มีตัวจำเลยอยู่แล้ว ซึ่งประเด็นปัญหามีเฉพาะใน (๑) จำเลยไม่มาฟังการไต่สวนพยานหลักฐานได้ เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายความและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน ซึ่งหากพบว่าจำเลยป่วยจริงก็เข้าเงื่อนไขให้เลื่อนการพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานได้

อนุรักษ์

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้ตั้งข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่า โดยหลักการการพิจารณาลับหลังจำเลยสามารถดำเนินการได้ แต่ต้องมีเหตุอันสมควรให้สามารถพิจารณาลับหลังจำเลยได้ หากบัญญัติไว้ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานและพิพากษาคดีลับหลังได้อาจทำให้เข้าใจไม่ตรงกันได้

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ความในวรรคสอง (๑) ถึง (๔) เป็นการนำหลักการเดิมในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาบัญญัติไว้ ซึ่งเป็นการกำหนดเงื่อนไขให้สอดคล้องหลักสากลมากขึ้น

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า มาตรา ๓๐ วรรคสอง (๒) ถึง (๔) ในทางปฏิบัติอาจไม่ต้องบัญญัติไว้ได้ ส่วนความใน (๑) นอกจากกรณีเจ็บป่วยยังมีเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น กรณีเกิดเหตุสุดวิสัยน้ำท่วมไม่สามารถเดินทางมาศาลได้ เป็นต้น ดังนั้น การสร้างหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่ไม่สามารถทำให้เกิดความครอบคลุมได้ ประกอบกับ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นกฎหมายลำดับรองร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้การจะยึดหลักการเดียวกันไม่ได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ขอสอบถามผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมว่าในที่ประชุมแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้หารือในประเด็นดังกล่าวหรือไม่ว่าที่ผ่านมาได้มีการกำหนดเงื่อนไขตาม (๑) ถึง (๔) ไว้หรือไม่

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุมว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้พัฒนามาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้นำสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางปฏิบัติที่เป็นข้อยุติในข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาบัญญัติไว้

นายวินัย ดำรงค์มงคลกุล กรรมการวิสามัญและที่ปรึกษา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เมื่อพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้บัญญัติไว้แล้ว หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่บัญญัติไว้เช่นเดียวกันอาจทำให้ขัดต่อหลักการได้ รวมทั้งปัจจุบันการพิจารณาคดีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีความรวดเร็วขึ้น ซึ่งเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในวรรคสอง (๑) ถึง (๔) พิจารณาแล้วไม่เป็นข้อให้กระบวนการพิจารณาเสียไป

นายอนุรักษ์ สง่าอารีย์กุล รองเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า คดีอาญาทั่วไปมุ่งคุ้มครองจำเลย แต่คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมุ่งคุ้มครองประโยชน์ของรัฐ

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีเสนอให้ตัดความวรรคสองออกอาจทำให้มีปัญหาเกิดเป็นข้อถกเถียงกันได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้บัญญัติไว้

นายสมชาย แสวงการ โฆษกคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เสนอให้ใช้ข้อความว่า “และอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร” เพื่อให้เกิดความครอบคลุมเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งหมด

นายไพโรจน์ โปเลียม ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า กรณีมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) จำเลยไม่อาจมาฟังการไต่สวนพยานหลักฐานได้ เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ ซึ่งในทางปฏิบัติเมื่อจำเลยมีทนายความและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน หรือเมื่อจำเลยมีทนายความและได้รับอนุญาตจากศาลว่าเป็นการเจ็บป่วยเล็กน้อยศาลไม่อนุญาตซึ่งถือว่าศาลต้องเลื่อนนัดพิจารณา ส่วนกรณี (๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว แต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังจับจำเลยมาไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อถึงเวลานัดพิจารณาดอนเข้าและไม่ทราบได้ว่าจำเลยหลบหนีหรือไม่หลบหนีแต่ไม่ปรากฏต่อศาลต้องรอจำเลยหรือไม่ และศาลสามารถออกหมายจับในวันดังกล่าวได้หรือไม่ กรณีดังกล่าวศาลต้องเลื่อนนัดหรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วเงื่อนไขตาม (๑) และ (๓) อาจเป็นเงื่อนไขที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงได้

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ประเด็นปัญหาหากเกิดกรณีจำเลยป่วยและมีใบรับรองแพทย์มาแสดง แต่จำเลยไม่มีทนายความมาศาลดำเนินคดีไม่ได้

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า อาจบัญญัติอนุมาตราเพิ่มเติม เพื่อเปิดช่องให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจ แม้ไม่เข้าเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ศาลก็สามารถพิจารณาลับหลังจำเลยได้

นายชาญณรงค์ ปราณีจิตต์ ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา ได้เสนอต่อที่ประชุมว่า เพื่อลดข้อกังวลตามที่เสนออาจเพิ่มความตอนท้าย (๓) กำหนดให้ในเมื่อจำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้ว แต่จำเลยไม่มาตามนัดหรือจำเลยมีข้อแก้ตัวที่เหมาะสมได้

นายอธิคม อินทุภูติ เลขานุการคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เสนอขอให้เพิ่มความตอนท้าย (๓) ข้อความว่า “หรือจำเลยไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร” เพราะมาตรา ๓๐ เป็นกรณีจำเลยอยู่หน้าศาล

นางกาญจนารัตน์ สิริโรจน์ รองประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ คนที่หนึ่ง ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า เสนอให้คง (๑) ถึง (๔) แต่เพิ่มอีกอนุมาตรากำหนดให้กรณีจำเลยได้รับแจ้งกำหนดนัดโดยชอบแล้ว แต่ไม่มาศาลเพราะเหตุอันไม่สมควรได้หรือไม่

ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้กล่าวต่อที่ประชุมว่า ปัจจุบันส่วนใหญ่จำเลยป่วยหนักศาลจึงจำเป็นต้องให้มีการเลื่อนการพิจารณาและการไต่สวนพยานหลักฐานออกไป

มติที่ประชุม

- ที่ประชุมมีมติเห็นควรแก้ไขมาตรา ๓๐ วรรคสอง โดยเห็นด้วยในหลักการในการกำหนดให้ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยตามมาตรา ๒๗ แก้ไขเพิ่มเติมสาระสำคัญในเรื่องที่ศาลคงมีดุลพินิจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้หากเห็นสมควร โดยมอบหมายให้ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมยกร่างเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาเสนอต่อที่ประชุมพิจารณาในครั้งถัดไป

เบื้องต้นที่ประชุมเห็นควรแก้ไขมาตรา ๓๐ วรรคสอง เป็นดังนี้

“ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ เมื่อศาลเห็นเป็นการสมควร เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยไม่ชักช้า ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้รวมทั้งในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานและพินิจพิเคราะห์ลับหลังได้

(๑) จำเลยไม่อาจมาฟังการไต่สวนพยานหลักฐานได้เนื่องจากความเจ็บป่วยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมีอาจก้าวล่วงได้ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและสืบพยาน

(๒) จำเลยเป็นนิติบุคคลและศาลได้ออกหมายจับผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นแล้ว แต่ยังไม่จับตัวมาได้

(๓) จำเลยอยู่ในอำนาจศาลแล้วแต่ได้หลบหนีไปและศาลได้ออกหมายจับแล้วแต่ยังไม่จับตัวมาได้ หรือจำเลยไม่มาศาลโดยไม่มีเหตุอันสมควร

(๔) ในระหว่างพิจารณาหรือไต่สวน ศาลมีคำสั่งให้จำเลยออกจากห้องพิจารณาเพราะเหตุขัดขวางการพิจารณา หรือจำเลยออกไปจากห้องพิจารณาโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

- ไม่มี -

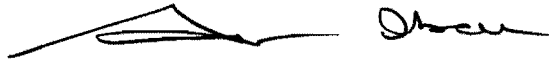
เมื่อได้เวลาพอสมควรแล้ว ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านและกล่าวปิดประชุม โดยนัดประชุมครั้งถัดไปในวันศุกร์ที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข ๓๐๗ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๒

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

นางธนีสร ยอดอินทร์ นิติกรชำนาญการ ผู้จัดทำบันทึกการประชุม
นายณัฐชัย เปรมประเสริฐ ผู้ช่วยเลขานุการฯ ตรวจ
นายธนรัฐ แสนแก้ว ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
คณะกรรมการวิสามัญ ๖ ทาน
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการวิสามัญ

ธนีสร

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๐ วันพฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ในการประชุม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐

(ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ